

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПрАТ «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Херсонський інститут

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: Бухгалтерський облік в управлінні підприємством

**на тему: Бухгалтерський облік готівкових операцій та прийняття
управлінських рішень щодо дотримання касової дисципліни**

Виконала:
Студентка групи ТУчн-8-25-М1ООП-Н(2,0здс)
Морарян Валентина Василівна
Керівник: Миронюк О.В., к.е.н., доцент

Оцінка:
Національна шкала _____
Кількість балів: _____ ECTS _____

Члени комісії

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

2026 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТА КАСОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Економічна сутність готівкових операцій та організація їх бухгалтерського обліку	5
1.2. Нормативно-правове регулювання готівкових операцій і порядок дотримання касової дисципліни на підприємстві	8
1.3. Підходи до аналізу ефективності обліку готівкових операцій та касової дисципліни.....	10
Висновки до розділу 1.....	13
РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЩОДО ДОТРИМАННЯ КАСОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ	15
2.1. Контроль і аналіз дотримання касової дисципліни на підприємстві	15
2.2. Оцінка ефективності організації касових операцій на підприємстві	18
2.3. Напрями вдосконалення бухгалтерського обліку готівкових операцій та прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності касових операцій	20
Висновки до розділу 2.....	22
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ КАСОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	24
3.1. Перспективи автоматизації обліку готівкових операцій на підприємстві	24
3.2. Рекомендації щодо вдосконалення системи внутрішнього контролю касових операцій	25
3.3. Економічне обґрунтування запропонованих заходів щодо вдосконалення обліку готівкових операцій.....	27
Висновки до розділу 3.....	30
ВИСНОВКИ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	33
ДОДАТКИ.....	35

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю забезпечення ефективної організації бухгалтерського обліку готівкових операцій, дотримання касової дисципліни та посилення внутрішнього контролю за рухом грошових коштів на підприємствах. В умовах розвитку інформаційних технологій, цифровізації економіки та постійних змін у законодавстві питання вдосконалення обліку готівкових операцій набувають особливого значення. Раціональна організація касових операцій сприяє забезпеченню фінансової стабільності підприємства, підвищенню ефективності використання грошових ресурсів та мінімізації ризику фінансових порушень.

Проблеми організації обліку грошових коштів, контролю касових операцій та управління грошовими потоками досліджували багато вітчизняних науковців, серед яких: О.С. Височан, В.В. Варавка, І.С. Несходовський, О.І. Кащенко, В.В. Ясишена та інші. У своїх працях науковці розглядали економічну сутність грошових коштів, особливості організації бухгалтерського обліку та напрями вдосконалення системи контролю за рухом грошових ресурсів підприємства.

Об'єктом дослідження у курсовій роботі виступає система організації обліку та здійснення контролю за операціями з готівковими коштами на підприємстві.

Предмет дослідження охоплює теоретичні засади, методичні підходи та практичні аспекти ведення бухгалтерського обліку готівкових операцій і забезпечення дотримання вимог касової дисципліни.

Метою роботи є комплексне вивчення теоретичних положень і практики організації обліку готівкових операцій, дослідження особливостей контролю за дотриманням касової дисципліни, а також розроблення пропозицій щодо вдосконалення системи обліку та підвищення ефективності управління готівковими коштами підприємства.

Для реалізації поставленої мети у роботі визначено такі основні завдання:

- дослідити економічний зміст готівкових операцій та особливості організації їх бухгалтерського обліку;

- охарактеризувати нормативно-правову базу, яка регулює здійснення готівкових операцій в Україні;

- провести аналіз організації контролю та оцінити стан дотримання касової дисципліни на підприємстві;

- обґрунтувати напрями вдосконалення бухгалтерського обліку готівкових операцій і підвищення ефективності управління касовими операціями.

Під час проведення дослідження було використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема методи аналізу і синтезу, порівняння, узагальнення, економічного аналізу, табличного відображення інформації та системного підходу.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТА КАСОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Економічна сутність готівкових операцій та організація їх бухгалтерського обліку

Ефективне функціонування будь-якого підприємства в сучасних економічних реаліях неможливе без належної системи обліку грошових коштів та суворого контролю за їх переміщенням. Коли підприємство має повну, своєчасну та достовірну інформацію про те, як рухаються його грошові кошти, це значно покращує якість управлінських рішень. Така інформація також є запорукою фінансової стабільності компанії та ефективності її господарської діяльності. В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій та загальної цифровізації економіки, способи здійснення грошових розрахунків зазнали значних змін. Це призвело до активного зростання популярності електронних платежів та безготівкових форм розрахунків. Проте, незважаючи на ці тенденції, готівкові операції досі залишаються важливою складовою фінансово-господарської діяльності підприємств.

Багато українських науковців приділяли увагу дослідженню економічної сутності грошових коштів та організації їх обліку. Наприклад, О.С. Височан дає таке визначення грошових коштів: це готівка, яка знаходиться в касі підприємства, електронні гроші, а також кошти, розміщені на поточних та інших рахунках у банках, які підприємство може використати для здійснення розрахунків у будь-який час [1, с. 116]. Дослідник наголошує на актуальності включення електронних грошей до складу грошових коштів, розглядаючи їх як сучасний та високоліквідний платіжний інструмент. Крім того, автор пропонує класифікацію грошових коштів, яка враховує обмеження щодо їх використання та місцезнаходження, що є важливим для ефективного ведення бухгалтерського обліку, здійснення контролю та проведення аналітичних досліджень.

Варавка В.В. визначає поняття «рух грошових коштів» як сукупність надходжень та витрачань коштів, що відбувається в рамках безперервного кругообігу господарської діяльності підприємства. Науковець підкреслює, що цей рух є ключовим об'єктом бухгалтерського обліку, контролю та аналізу, оскільки він безпосередньо характеризує ефективність функціонування підприємства та формує інформаційну базу для прийняття стратегічних управлінських рішень [1, с. 120].

Згідно з дослідженнями І.С. Несходовського, гроші виступають як загальновизнаний інструмент для кількісної оцінки економічних процесів та явищ, що функціонує в господарській діяльності як платіжний засіб. Автор також аналізує природу електронних грошей, визначаючи їх як одиницю вартості, що зберігається в електронному форматі та використовується для здійснення платежів. Це вказує на еволюцію форм грошових розрахунків та актуальність вдосконалення облікових процедур для таких операцій [1, с. 122].

На думку О.І. Кащенко, кошти є найбільш ліквідну частину оборотних активів. Вони відіграють ключову роль у забезпеченні товарообігу та послуг, приймаючи форми готівки, коштів на банківських рахунках та електронних грошей. Автор виділяє три основні категорії коштів: готівкові, безготівкові та електронні, що дозволяє більш точно відобразити поточний стан розвитку платіжних систем [3, с. 10].

Для ефективного керівництва фірмою ключову роль грає поняття «грошовий потік». За визначенням В.В. Ясишеной, грошовий потік є рух коштів та його еквівалентів, як приплив, і відтік, протягом певного періоду часу, обумовлений як основний, і іншою діяльністю підприємства. Дослідник акцентує увагу на тому, що результативне управління грошовими потоками є запорукою підтримки ліквідності та платоспроможності організації [16, с. 6].

Грошові кошти відіграють фундаментальну роль у функціонуванні підприємства, забезпечуючи його безперервну діяльність та фінансову стабільність. Вони є невід'ємною частиною кожного етапу операційного циклу, починаючи від придбання матеріальних ресурсів і закінчуючи реалізацією готової продукції та

отриманням виручки. Саме тому ефективна система обліку та контролю за рухом грошових коштів є запорукою успішного управління підприємством.

Серед усіх грошових операцій особливе місце займають готівкові розрахунки. Це процеси, пов'язані з надходженням, зберіганням та видачею готівки через касу підприємства. Всі ці операції разом утворюють готівковий оборот.

Каса підприємства може бути місцем зберігання не тільки готівки, але й різноманітних цінностей, таких як грошові документи, цінні папери, бланки суворої звітності, поштові марки, проїзні документи та інші. Використання готівки суворо регламентується законодавчими нормами. Зокрема, кошти, отримані з банку для виплати заробітної плати, пенсій, стипендій або дивідендів, можуть зберігатися в касі не більше трьох робочих днів, включаючи день їх отримання. Готівка, яка була отримана на інші потреби, повинна бути використана в той же день, а будь-які невикористані кошти мають бути повернуті до банку не пізніше наступного робочого дня [14].

Облік готівкових операцій ведеться з метою контролю за наявністю та рухом грошових коштів у касі підприємства. Для цього використовується рахунок 30 «Готівка», на якому фіксуються всі надходження та витрати готівки. Основними документами для обліку касових операцій є прибуткові та видаткові касові ордери, касова книга, звіти касира та інші документи, передбачені законодавством [15].

Отже, готівкові операції є важливим складником фінансово-господарської діяльності підприємства. Ефективна організація їх бухгалтерського обліку дозволяє забезпечити збереження грошових коштів, дотримання касової дисципліни, своєчасність розрахунків та формування достовірної інформації для прийняття управлінських рішень.

1.2. Нормативно-правове регулювання готівкових операцій і порядок дотримання касової дисципліни на підприємстві

Функціонування системи готівкових розрахунків на підприємствах України базується на вимогах чинного законодавства, яке встановлює правила здійснення касових операцій, порядок обліку готівкових коштів, оформлення відповідної документації, визначення ліміту залишку готівки в касі та використання реєстраторів розрахункових операцій. Крім того, нормативні акти передбачають відповідальність суб'єктів господарювання за недотримання встановлених вимог касової дисципліни.

1. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні [9]: визначає порядок організації роботи каси; регламентує приймання та видачу готівки; встановлює правила ведення касової книги; визначає порядок оформлення касових ордерів; регламентує встановлення ліміту каси; визначає строки здавання готівкової виручки до банку; встановлює правила оприбуткування готівки.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [10]: визначає правові засади ведення бухгалтерського обліку; регламентує порядок складання фінансової звітності; встановлює вимоги до первинних документів; визначає порядок відображення господарських операцій в обліку; передбачає обов'язкове документальне підтвердження касових операцій.

3. НП(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів» [5]: регламентує порядок відображення руху грошових коштів у звітності; визначає класифікацію грошових потоків; забезпечує формування інформації про операційну, інвестиційну та фінансову діяльність.

4. Податковий кодекс України [8]: регламентує податковий контроль за готівковими операціями; встановлює штрафні санкції за порушення касової дисципліни; визначає порядок використання РРО; встановлює вимоги щодо зберігання касових документів; передбачає відповідальність за неоприбуткування готівки.

5. Закон України «Про застосування РРО у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» [11]: визначає порядок застосування РРО та програмних РРО; регламентує проведення готівкових і безготівкових розрахунків; встановлює вимоги до розрахункових документів; визначає порядок ведення обліку розрахункових операцій; передбачає відповідальність за порушення порядку розрахунків.

6. Закон України «Про Національний банк України» [13]: визначає повноваження НБУ у сфері грошово-кредитної політики; регламентує організацію готівкового обігу; надає НБУ право встановлювати правила ведення касових операцій.

Рис.1.1. Нормативно-правове регулювання готівкових операцій в Україні

Законодавче регулювання у цій сфері спрямоване насамперед на забезпечення належного контролю за рухом грошових коштів, зміцнення фінансової дисципліни та запобігання порушенням у процесі здійснення готівкового обігу [2].

Порядок дотримання касової дисципліни на підприємстві передбачає виконання комплексу організаційних, контрольних та облікових заходів, спрямованих на забезпечення правильного ведення операцій з готівкою та дотримання вимог чинного законодавства. Основною метою касової дисципліни є забезпечення контролю за рухом грошових коштів, їх збереженням, своєчасним оприбуткуванням та законністю використання готівки.

Першочерговим елементом дотримання касової дисципліни є правильна організація роботи каси підприємства. Кожне підприємство повинно визначити місце для зберігання готівки та призначити матеріально відповідальну особу – касира, з яким укладається договір про повну матеріальну відповідальність. У разі відсутності окремої посади касира його обов'язки можуть бути покладені на бухгалтера або іншого працівника підприємства відповідним наказом керівника [14].

Усі операції з надходження та видачі готівки повинні оформлюватися первинними документами встановленої форми. Для приймання готівки використовується прибутковий касовий ордер, а для видачі – видатковий касовий ордер або платіжна відомість. Касові документи повинні бути належним чином оформлені, містити всі необхідні реквізити та підписуватися уповноваженими особами підприємства.

Обов'язковою умовою дотримання касової дисципліни є ведення касової книги, у якій щоденно відображаються всі операції з руху готівкових коштів. Записи до касової книги здійснюються касиром у день проведення операції на підставі оформлених касових документів. Наприкінці робочого дня касир визначає залишок готівки в касі та формує звіт касира, який передається до бухгалтерії разом із первинними документами.

Важливе значення має встановлення ліміту залишку готівки в касі. Підприємство самостійно визначає граничний розмір готівки, яка може залишатися в касі на кінець робочого дня. Готівкові кошти понад встановлений ліміт повинні своєчасно здаватися до банку. Недотримання ліміту каси вважається порушенням касової дисципліни та може стати підставою для застосування штрафних санкцій.

Одним із важливих елементів касової дисципліни є своєчасне оприбуткування готівки. Усі кошти, які надходять до каси підприємства, повинні бути відображені в касовій книзі в день їх отримання. Також підприємство зобов'язане забезпечувати цільове використання готівкових коштів відповідно до напрямів, визначених у касових документах.

З метою забезпечення контролю за збереженням готівкових коштів на підприємстві проводяться інвентаризації каси. Під час інвентаризації здійснюється перевірка фактичної наявності готівки та її відповідності даним бухгалтерського обліку. Такі перевірки можуть бути плановими або раптовими та спрямовані на виявлення можливих порушень чи нестач грошових коштів.

Таким чином, дотримання касової дисципліни є важливою умовою ефективної організації бухгалтерського обліку та забезпечення фінансової стабільності підприємства. Правильне оформлення касових операцій, контроль за рухом готівки, дотримання ліміту каси та своєчасне проведення перевірок сприяють мінімізації фінансових ризиків і підвищенню ефективності управління грошовими коштами підприємства.

1.3. Підходи до аналізу ефективності обліку готівкових операцій та касової дисципліни

Ефективність організації обліку готівкових операцій та дотримання касової дисципліни є важливою складовою системи управління фінансовими ресурсами підприємства. Аналіз ефективності касових операцій дозволяє оцінити рівень використання грошових коштів, швидкість їх обігу, стан внутрішнього контролю та рівень фінансової дисципліни на підприємстві.

У сучасній економічній практиці застосовуються різні підходи до аналізу ефективності обліку готівкових операцій, серед яких найбільш поширеними є фінансовий, управлінський, контрольний та комплексний підходи [7].

Фінансовий підхід передбачає оцінку руху грошових коштів та їх впливу на фінансовий стан підприємства. У межах цього підходу аналізуються показники ліквідності, оборотності грошових коштів, платоспроможності та ефективності використання фінансових ресурсів.

Одним із ключових показників є коефіцієнт оборотності грошових коштів:

$$K_{об} = \frac{Д}{ГК} \quad (1.1)$$

де:

Коб – коефіцієнт оборотності грошових коштів;

Д – дохід підприємства;

ГК – середній залишок грошових коштів.

Цей показник характеризує кількість оборотів грошових коштів за певний період. Чим вищий коефіцієнт оборотності, тим ефективніше використовуються грошові ресурси підприємства.

Для оцінки швидкості обігу коштів визначають тривалість одного обороту:

$$T_{об} = \frac{360}{K_{об}} \quad (1.2)$$

де:

Тоб – тривалість одного обороту грошових коштів.

Менша тривалість обороту свідчить про швидший рух коштів та ефективніше управління ними.

Управлінський підхід спрямований на оцінку якості організації облікового процесу та його інформаційного забезпечення. У межах цього підходу аналізується оперативність обробки касових документів, продуктивність праці бухгалтерів та рівень автоматизації обліку.

Для оцінки ефективності використання робочого часу може застосовуватися показник рівня скорочення витрат часу:

$$P_{\text{ч}} = \frac{(Ч_1 - Ч_2)}{Ч_1} \times 100\% \quad (1.3)$$

де:

$P_{\text{ч}}$ – рівень скорочення витрат часу;

$Ч_1$ – витрати часу до впровадження заходів;

$Ч_2$ – витрати часу після впровадження заходів.

Контрольний підхід передбачає оцінку дотримання підприємством вимог касової дисципліни. У межах цього підходу здійснюється перевірка правильності ведення касової книги, оформлення касових документів, дотримання ліміту каси та своєчасності здавання готівкової виручки до банку.

Для оцінки рівня дотримання касової дисципліни може використовуватись коефіцієнт порушень:

$$K_{\text{п}} = \frac{\Pi}{K} \quad (1.4)$$

де:

$K_{\text{п}}$ – коефіцієнт порушень касової дисципліни;

Π – кількість виявлених порушень;

K – загальна кількість перевірених касових операцій.

Чим нижчим є значення цього показника, тим вищим є рівень організації касової дисципліни на підприємстві.

Комплексний підхід поєднує фінансовий, управлінський і контрольний аналіз та дозволяє всебічно оцінити ефективність організації обліку готівкових операцій. Його застосування сприяє виявленню недоліків у системі управління грошовими коштами, оцінці ефективності внутрішнього контролю та визначенню напрямів удосконалення бухгалтерського обліку.

Отже, використання різних підходів до аналізу ефективності обліку готівкових операцій дозволяє підприємству своєчасно виявляти проблеми у сфері управління грошовими коштами, підвищувати рівень касової дисципліни та забезпечувати ефективне використання фінансових ресурсів.

Висновки до розділу 1

У ході дослідження було розглянуто та систематизовано наукові підходи до трактування економічної сутності грошових коштів, готівкових операцій і грошових потоків. За результатами аналізу наукових джерел визначено, що грошові кошти більшість учених характеризують як найбільш мобільну та ліквідну складову оборотних активів підприємства, яка забезпечує проведення розрахунків і підтримує безперервність господарської діяльності. Під готівковими операціями розуміють сукупність дій, пов'язаних із надходженням, видачею, зберіганням та обліком готівки, що здійснюються через касу підприємства.

У роботі також було досліджено особливості організації бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами. Встановлено, що ключовим завданням такого обліку є забезпечення належного контролю за рухом і збереженням готівки, дотриманням вимог касової дисципліни та формуванням достовірної інформації для прийняття управлінських рішень. Облік готівкових коштів ведеться із застосуванням рахунку 30 «Готівка», а всі касові операції підлягають обов'язковому документальному оформленню первинними документами відповідно до встановлених вимог законодавства.

Окрему увагу в дослідженні приділено аналізу нормативно-правового забезпечення готівкових операцій в Україні. Установлено, що базовим нормативним актом, який регламентує порядок здійснення касових операцій, є Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України № 148. Разом із цим організація обліку готівкових коштів та порядок проведення розрахунків регулюються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податковим кодексом України, Законом України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», національними стандартами бухгалтерського обліку та іншими чинними нормативно-правовими документами.

У результаті дослідження підходів до аналізу ефективності обліку готівкових операцій встановлено, що важливе значення для оцінки організації касової роботи мають показники оборотності грошових коштів, тривалості одного обороту, рівня дотримання касової дисципліни та ефективності використання робочого часу працівників бухгалтерської служби. З'ясовано, що застосування фінансового, управлінського, контрольного та комплексного підходів дозволяє всебічно оцінити стан організації касових операцій, виявити недоліки у системі внутрішнього контролю та визначити напрями підвищення ефективності управління грошовими коштами підприємства

РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЩОДО ДОТРИМАННЯ КАСОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ

2.1. Контроль і аналіз дотримання касової дисципліни на підприємстві

Товариство з обмеженою відповідальністю «Чернівецький хлібокомбінат» здійснює господарську діяльність з 22 лютого 2022 року. Підприємство зареєстроване за кодом ЄДРПОУ 03293304 та знаходиться за адресою: м. Чернівці, вул. Головна, 223. Суб'єкт господарювання функціонує на загальній системі оподаткування і зареєстрований як платник податку на додану вартість. Розмір статутного капіталу товариства складає 1 027 540 грн. Управління діяльністю підприємства здійснює директор Гончар Богдан Леонідович [17].

З метою визначення рівня ефективності господарської діяльності та оцінки фінансового стану підприємства доцільно провести аналіз основних економічних показників ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» за 2023–2025 роки.

Таблиця 2.1.

Основні економічні показники діяльності ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» за 2023–2025 рр.

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Абсолютне відхилення 2024/2023	Темп приросту 2024/2023, %	Абсолютне відхилення 2025/2024	Темп приросту 2025/2024, %
Дохід, грн	291 901 000	323 976 000	328 257 000	+32 075 000	+10,99	+4 281 000	+1,32
Чистий прибуток, грн	2 866 000	2 643 000	-4 046 000	-223 000	-7,78	-6 689 000	-253,08

Продовження таблиці 2.1.

Рентабельність, %	0,98	0,82	-1,23	-0,16	-16,33	-2,05	-250,00
Активи, грн	58 790 000	75 765 000	92 332 000	+16 975 000	+28,87	+16 567 000	+21,87
Зобов'язання, грн	22 736 000	37 571 000	59 089 000	+14 835 000	+65,25	+21 518 000	+57,28
Середня заробітна плата, грн	13 120	13 679	18 442	+559	+4,26	+4 763	+34,82
Кількість працівників, осіб	424	441	297	+17	+4,01	-144	-32,65
Дохід на одного працівника, грн	688 446	734 639	1 105 242	+46 193	+6,71	+370 603	+50,45

Джерело: складено автором за [17]

Проведений аналіз фінансово-економічних показників ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» засвідчив, що у 2024 році підприємству вдалося наростити обсяг доходу на 32 075 тис. грн порівняно з попереднім роком, що становить приріст на 10,99 %. У 2025 році доходи також продовжили зростати, проте динаміка їх збільшення суттєво знизилась і становила лише 1,32 %. Незважаючи на позитивні зміни у частині виручки, фінансовий результат діяльності підприємства погіршився, оскільки у 2025 році було отримано збиток у розмірі 4 046 тис. грн.

Негативні зміни спостерігаються і щодо рівня рентабельності діяльності підприємства. Якщо у 2023 році цей показник мав позитивне значення та становив 0,98 %, то у 2025 році він став від'ємним – (-1,23 %). Це свідчить про зниження ефективності господарювання та недостатній рівень прибутковості діяльності підприємства.

Разом із тим упродовж досліджуваного періоду відбулося зростання вартості активів підприємства. У 2025 році їх обсяг досяг 92 332 тис. грн, що перевищує показник 2023 року на 33 542 тис. грн. Паралельно збільшилась і сума зобов'язань, що може свідчити про посилення залежності підприємства від позикових і залучених фінансових ресурсів.

Дослідження трудових показників показало скорочення чисельності працівників у 2025 році на 144 особи, або на 32,65 %. Водночас рівень середньої заробітної плати суттєво зріс. Такі зміни можуть бути пов'язані як із переглядом

системи оплати праці, так і з оптимізацією кадрового складу підприємства. Крім того, позитивним фактором є збільшення обсягу доходу в розрахунку на одного працівника, що характеризує підвищення продуктивності праці.

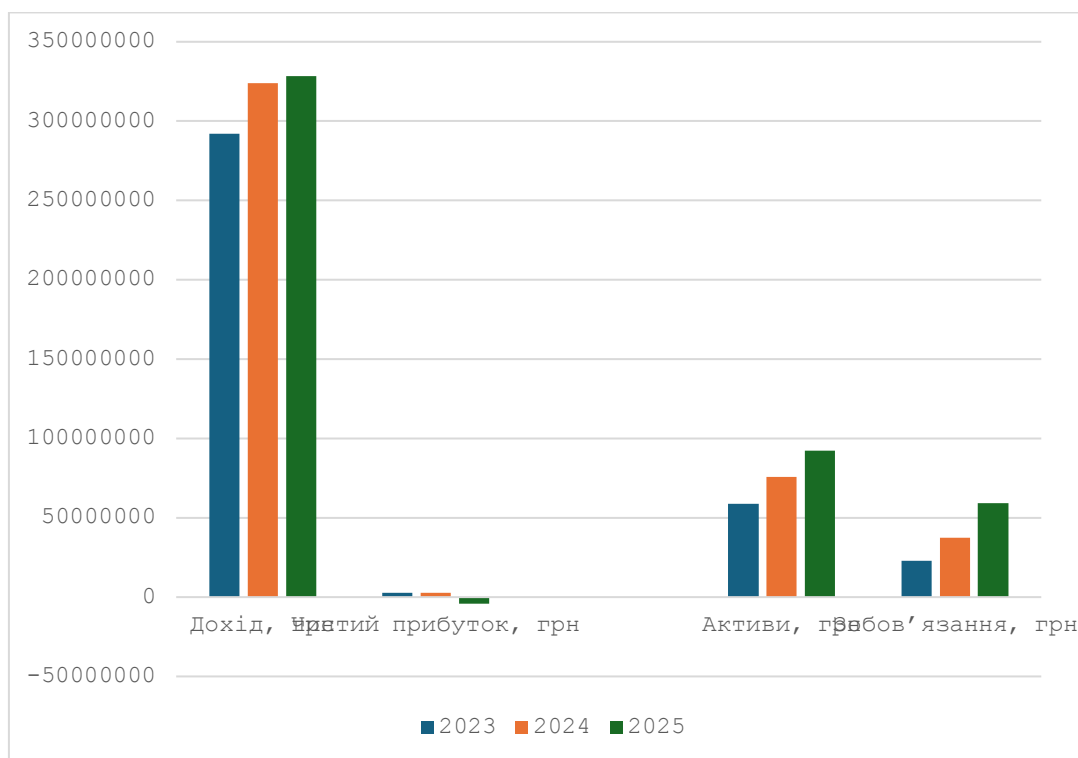

Рис.2.1. Динаміка основних економічних показників ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» за 2023-2025 рр.

Джерело: складено автором за [17]

Важливе місце в системі управління фінансовими ресурсами ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» займає контроль за проведенням касових операцій і дотриманням касової дисципліни. Організація роботи каси на підприємстві здійснюється відповідно до вимог Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженого постановою Правління НБУ № 148 [9].

Система контролю касових операцій спрямована на забезпечення правильного ведення касової документації, своєчасного оприбуткування готівкових коштів, дотримання встановленого ліміту каси та цільового використання готівки. Для оформлення операцій із готівкою на підприємстві використовуються

прибуткові та видаткові касові ордери, ведеться касова книга та складаються відповідні звіти касира.

До основних напрямів контролю касової дисципліни на підприємстві належать [6]:

- перевірка правильності оформлення касових документів;
- контроль своєчасності відображення надходжень готівки в обліку;
- перевірка дотримання встановленого ліміту залишку коштів у касі;
- контроль використання готівки за цільовим призначенням;
- проведення інвентаризації каси;
- контроль своєчасного здавання готівкової виручки до банку.

Важливою складовою внутрішнього контролю є проведення раптових ревізій каси та звіряння фактичної наявності готівки з даними бухгалтерського обліку. Такі заходи дозволяють оперативно виявляти можливі порушення касової дисципліни, уникати фінансових зловживань і забезпечувати належний рівень збереження грошових коштів.

Отже, результати проведеного аналізу свідчать про необхідність удосконалення системи контролю за використанням грошових ресурсів на ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат».

2.2. Оцінка ефективності організації касових операцій на підприємстві

Ефективність організації касових операцій на підприємстві значною мірою залежить від рівня контролю за рухом готівкових коштів, швидкості їх обігу, дотримання касової дисципліни та раціонального використання фінансових ресурсів. Для оцінки ефективності організації касових операцій на ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» доцільно проаналізувати окремі показники, що характеризують використання грошових коштів підприємства [11].

Одним із важливих показників є коефіцієнт оборотності грошових коштів, який характеризує ефективність використання грошових ресурсів підприємства та визначається за формулою:

$$K_{об} = Д / ГК \quad (2.1)$$

де:

$K_{об}$ – коефіцієнт оборотності грошових коштів;

$Д$ – дохід підприємства;

$ГК$ – середній залишок грошових коштів.

Припустимо, що середній залишок грошових коштів ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» у 2025 році становив 5 240 000 грн.

Тоді:

$$K_{об} = 328\,257\,000 / 5\,240\,000 = 62,64 \text{ обороти.}$$

Отриманий результат свідчить про те, що грошові кошти підприємства протягом року здійснили понад 62 обороти, що характеризує достатньо високий рівень ефективності їх використання.

Для більш детальної оцінки визначимо тривалість одного обороту грошових коштів:

$$T_{об} = 360 / K_{об} \quad (2.2)$$

$$T_{об} = \frac{360}{62,64} = 5,75 \text{ днів}$$

Таким чином, один оборот грошових коштів на підприємстві здійснюється приблизно за 6 днів, що свідчить про достатньо швидкий рух грошових ресурсів.

Важливим показником оцінки ефективності організації касових операцій є також рівень забезпеченості доходу грошовими коштами:

$$K_з = ГК / Д \quad (2.3)$$

$$K_з = \frac{5240000}{328257000} = 0,016$$

Отримане значення показує, що на 1 грн доходу припадає 0,016 грн грошових коштів, що є достатнім для забезпечення поточних розрахунків підприємства.

Крім того, важливим елементом оцінки є визначення рівня продуктивності праці працівників бухгалтерської служби. У результаті впровадження часткової автоматизації облікових процесів час на оформлення касових документів скоротився з 8 до 6 годин на день.

Розрахуємо рівень скорочення витрат часу:

$$P_{\text{ч}} = ((8 - 6) / 8) \times 100 \%$$

$$P_{\text{ч}} = \frac{(8-6)}{8} \times 100\% = 25\%$$

Отже, впровадження елементів автоматизації дозволило скоротити витрати робочого часу на 25 %, що позитивно вплинуло на ефективність роботи бухгалтерської служби.

Проведені розрахунки свідчать, що організація касових операцій на ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» є загалом ефективною, однак підприємство має резерви для подальшого вдосконалення системи обліку та контролю за рухом грошових коштів. Реалізація заходів щодо автоматизації обліку, посилення внутрішнього контролю та підвищення оперативності обробки інформації сприятиме зміцненню фінансової стабільності підприємства та підвищенню ефективності управління грошовими ресурсами.

2.3. Напрями вдосконалення бухгалтерського обліку готівкових операцій та прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності касових операцій

В умовах нестабільного економічного середовища та зростання вимог до організації фінансового контролю важливого значення набуває вдосконалення бухгалтерського обліку готівкових операцій і системи управління касовою дисципліною на підприємстві. Ефективна організація обліку готівкових коштів забезпечує своєчасне отримання достовірної інформації про рух коштів, сприяє підвищенню рівня фінансової безпеки підприємства та мінімізації ризиків порушення касової дисципліни [15].

На основі проведеного аналізу діяльності ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» встановлено, що підприємство потребує вдосконалення системи внутрішнього контролю за касовими операціями, підвищення ефективності використання готівкових коштів та оптимізації процесу обліку. Особливої уваги

потребують питання автоматизації облікових процесів, забезпечення контролю за рухом готівки та підвищення оперативності прийняття управлінських рішень.

Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку готівкових операцій та очікуваних результатів їх впровадження наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2.

Напрями вдосконалення бухгалтерського обліку готівкових операцій та очікувані результати їх впровадження

Напрямок удосконалення	Зміст заходу	Очікуваний результат
Автоматизація обліку касових операцій	Використання сучасного програмного забезпечення для ведення касових операцій	Зменшення кількості помилок, підвищення оперативності обліку та контролю
Посилення внутрішнього контролю	Проведення раптових перевірок каси та регулярних інвентаризацій	Підвищення рівня касової дисципліни та запобігання фінансовим порушенням
Збільшення частки безготівкових розрахунків	Розширення використання електронних платіжних систем	Скорочення готівкового обігу та підвищення прозорості розрахунків
Підвищення кваліфікації працівників	Проведення навчань та професійного розвитку бухгалтерів і касирів	Покращення якості ведення бухгалтерського обліку
Планування та прогнозування грошових потоків	Розробка системи планування руху грошових коштів	Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів
Оптимізація документообігу	Впровадження електронного документообігу	Скорочення часу обробки документів та підвищення ефективності роботи
Контроль ліміту каси	Постійний моніторинг залишків готівки в касі	Недопущення порушень касової дисципліни та штрафних санкцій

Джерело: складено автором за [4]

Отже, удосконалення бухгалтерського обліку готівкових операцій та системи контролю за касовою дисципліною є необхідною умовою забезпечення ефективної діяльності підприємства. Реалізація запропонованих заходів на ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» сприятиме підвищенню ефективності управління грошовими коштами, зміцненню фінансової стабільності підприємства та мінімізації ризиків фінансових порушень.

Висновки до розділу 2

У другому розділі було проведено аналіз дотримання касової дисципліни та організації обліку готівкових операцій на ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат». На основі дослідження основних економічних показників підприємства встановлено, що упродовж 2023–2025 рр. спостерігалось зростання доходу та активів підприємства, однак у 2025 році діяльність стала збитковою, що свідчить про необхідність підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами. Дослідження показало, що важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності підприємства відіграє належна організація бухгалтерського обліку готівкових операцій та контроль за дотриманням касової дисципліни. На підприємстві здійснюється оформлення касових документів, ведення касової книги та контроль за рухом готівкових коштів відповідно до вимог чинного законодавства.

Проведена оцінка ефективності організації касових операцій на ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» показала, що підприємство загалом забезпечує належний рівень обліку та контролю за рухом готівкових коштів. Розраховані показники оборотності грошових коштів і тривалості одного обороту свідчать про достатньо ефективне використання фінансових ресурсів підприємства. Водночас встановлено, що подальше впровадження автоматизації облікових процесів та вдосконалення системи внутрішнього контролю дозволить скоротити витрати часу на обробку касових документів, підвищити продуктивність праці працівників бухгалтерської служби та зміцнити касову дисципліну на підприємстві.

У результаті дослідження було запропоновано основні напрями вдосконалення бухгалтерського обліку готівкових операцій та системи управління касовою дисципліною, серед яких: автоматизація облікових процесів, посилення внутрішнього контролю, збільшення частки безготівкових розрахунків, підвищення кваліфікації працівників та впровадження системи планування грошових потоків. Реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню ефективності використання грошових коштів, зміцненню фінансового стану підприємства,

зменшенню ризику фінансових порушень та покращенню якості управлінських рішень щодо організації касових операцій.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОБЛІКУ ГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ КАСОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Перспективи автоматизації обліку готівкових операцій на підприємстві

У сучасних умовах цифровізації економіки та активного розвитку інформаційних технологій одним із найважливіших напрямів удосконалення бухгалтерського обліку готівкових операцій є впровадження автоматизованих систем управління та обліку. Автоматизація облікових процесів сприяє підвищенню ефективності роботи бухгалтерської служби, забезпечує оперативність отримання інформації про рух грошових коштів та дозволяє мінімізувати ризик помилок під час оформлення касових операцій.

Для ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» автоматизація касових операцій є особливо актуальною, оскільки підприємство здійснює значний обсяг господарських операцій, пов'язаних із рухом готівкових коштів. Використання сучасного програмного забезпечення дозволяє значно спростити ведення касової книги, автоматизувати оформлення прибуткових і видаткових касових ордерів, забезпечити контроль за лімітом каси та своєчасним оприбуткуванням готівки.

Однією з основних переваг автоматизації є підвищення точності бухгалтерського обліку. Програмні продукти дозволяють автоматично формувати необхідні документи, здійснювати контроль правильності введення даних та оперативно виявляти можливі помилки. Це сприяє зниженню ймовірності фінансових порушень і підвищенню достовірності облікової інформації [2].

Крім того, автоматизовані системи забезпечують швидке формування звітності щодо руху грошових коштів, що є важливим для прийняття управлінських рішень. Керівництво підприємства отримує можливість у режимі реального часу контролювати надходження та витрачання готівки, аналізувати залишки коштів у касі та прогнозувати майбутні потреби у фінансових ресурсах.

Важливим напрямом автоматизації є також впровадження електронного документообігу. Використання електронних документів дозволяє скоротити витрати часу на оформлення та обробку касових документів, підвищити швидкість передачі інформації між структурними підрозділами підприємства та забезпечити належний рівень контролю за збереженням документації.

Автоматизація касових операцій сприяє і підвищенню рівня внутрішнього контролю на підприємстві. Використання спеціалізованого програмного забезпечення дозволяє встановлювати обмеження доступу до облікових даних, контролювати дії працівників, вести журнал змін та забезпечувати збереження інформації. Це дозволяє мінімізувати ризик зловживань і підвищити рівень фінансової безпеки підприємства [7].

Отже, впровадження сучасних інформаційних технологій у систему бухгалтерського обліку готівкових операцій є необхідною умовою підвищення ефективності діяльності підприємства. Автоматизація облікових процесів забезпечує оперативність, точність та надійність обліку, сприяє зміцненню касової дисципліни та покращенню управління фінансовими ресурсами.

3.2. Рекомендації щодо вдосконалення системи внутрішнього контролю касових операцій

Ефективна система внутрішнього контролю – важливий елемент забезпечення фінансової стійкості підприємства та виконання ним вимог касової дисципліни. Адекватне регламентування контролю за готівковими операціями сприяє своєчасному виявленню їх порушень, запобіганню фінансових зловживань та збереженню грошових коштів підприємства.

Орієнтуючись на проведені дослідження можна визнати за доцільне у ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» посилення внутрішнього контролю щодо виконання касових операцій. По-перше, підприємству слід своєчасно провести інвентаризацію каси, а також позапланові перевірки фактичної наявності готівки.

Ці заходи сприятиме оперативному виявленню можливих порушень касової дисципліни та контролю за правильністю ведення касової документації.

Вельми перспективним напрямком удосконалення контролю є розмежування функцій у додаванні, обліку касових операцій і нарешті в їх контролі у касовому обслуговуванні. Ділення функцій дозволяє зменшити ризик помилок і фінансових зловживань, збільшує ступінь відповідальності працівників за результати своєї діяльності.

Доцільно крім того запровадити систему внутрішнього аудиту касових операцій. З допомогою внутрішніх ревізій можна оцінити доцільність обліку, визначити вадливі місця в системі контролю, та передбачити заходи по ними подоланню. Внутрішній аудит сприятиме підвищенню прозорості фінансових процесів та якості прийняття управлінських рішень [4].

Контроль за дотриманням ліміту каси та колом питань своєчасного здавання готівкової виручки в банк повинен бути приділений особлива увага. Недодержання вимог до встановлених норм потягне за собою штрафні санкції, а також погіршить фінансове становище підприємства. Тому необхідно здійснювати постійний контроль за залишками готівки і стежити за своєчасним відбиттям касових операцій у бухгалтерському обліку.

Крім того, для підвищення ефективності внутрішнього контролю слід підвищувати рівень професійної майстерності бухгалтерів та касирів. Навчання, семінари, тренінги з питання змін у законодавстві, новітніх підходів до організації обліку, сприятимуть підвищенню якості виконання функціональних обов'язків, а також скороченню рівня помилок у роботі.

Для ефективного управління грошовими потоками підприємству також варто розширювати використання безготівкових платежів. В свою чергу, це призведе до зменшення обігу готівки, зменшить ризик порушення фінансової дисципліни та збільшить прозорість фінансових операцій.

Отже, удосконалення системи внутрішнього контролю за касовими операціями є одним із важливих засобів забезпечення ефективної діяльності підприємства.

3.3. Економічне обґрунтування запропонованих заходів щодо вдосконалення обліку готівкових операцій

Для забезпечення ефективного функціонування системи бухгалтерського обліку готівкових операцій на ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» важливе значення має не лише впровадження організаційних заходів, але й оцінка їх економічної доцільності. Проведення економічного обґрунтування дозволяє визначити ефективність запропонованих заходів та оцінити можливі результати від їх реалізації.

Одним із основних напрямів удосконалення системи обліку на підприємстві є впровадження автоматизованого програмного забезпечення для ведення касових операцій та електронного документообігу. Використання сучасних інформаційних технологій дозволить скоротити витрати часу на обробку касових документів, зменшити кількість помилок і підвищити ефективність роботи бухгалтерської служби [6].

Для оцінки економічної ефективності запропонованих заходів доцільно визначити очікуваний економічний ефект від їх впровадження. Основні витрати, пов'язані з удосконаленням системи обліку готівкових операцій, наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Витрати на впровадження заходів щодо вдосконалення обліку готівкових операцій

Заходи	Сума витрат, грн
Придбання програмного забезпечення	28 000
Налаштування та технічне обслуговування системи	12 000
Навчання працівників бухгалтерії	8 000
Впровадження електронного документообігу	15 000
Разом	63 000

Джерело: складено автором за [17]

У результаті впровадження запропонованих заходів підприємство може отримати економічний ефект за рахунок скорочення витрат часу на обробку інформації, зменшення кількості помилок у документах, зниження ризику

застосування штрафних санкцій за порушення касової дисципліни та підвищення продуктивності праці працівників бухгалтерської служби.

Очікувані результати впровадження заходів наведено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2.

Очікуваний економічний ефект від впровадження запропонованих заходів

Показник	До впровадження	Після впровадження	Відхилення
Витрати часу на обробку касових документів, год/міс.	160	110	-50
Кількість помилок у касових документах, од.	18	6	-12
Можливі штрафні санкції за порушення касової дисципліни, грн	20 000	5 000	-15 000
Продуктивність праці бухгалтерів, %	100	118	+18

Джерело: складено автором за [17]

Для визначення економічної ефективності запропонованих заходів розрахуємо очікувану річну економію коштів.

1. Економія за рахунок скорочення витрат робочого часу.

Припустимо, що середня погодинна оплата праці бухгалтера становить 180 грн.

Скорочення витрат часу:

$$50 \text{ год} \times 180 \text{ грн} = 9\,000 \text{ грн на місяць.}$$

Річна економія:

$$9\,000 \times 12 = 108\,000 \text{ грн.}$$

2. Економія за рахунок зменшення ризику штрафних санкцій:

$$20\,000 - 5\,000 = 15\,000 \text{ грн.}$$

3. Загальний річний економічний ефект:

$$108\,000 + 15\,000 = 123\,000 \text{ грн.}$$

4. Розрахунок економічної ефективності:

$$E_e = E / B \quad (3.1)$$

де:

E_e – коефіцієнт економічної ефективності;

Е – річний економічний ефект;

В – витрати на впровадження заходів.

$$E_e = \frac{123000}{63000} = 1,95$$

Отримане значення свідчить про те, що кожна гривня витрат на впровадження запропонованих заходів забезпечить підприємству майже 1,95 грн економічного ефекту.

Термін окупності заходів визначимо за формулою:

$$T = B / E.$$

$$T = \frac{63000}{123000} = 0,51 \text{ року}$$

Таким чином, запропоновані заходи окупляться приблизно за 6 місяців, що свідчить про їх високу економічну доцільність та ефективність.

Отже, проведене економічне обґрунтування підтверджує доцільність впровадження заходів щодо автоматизації обліку готівкових операцій та посилення системи внутрішнього контролю на ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат». Реалізація запропонованих рішень дозволить підвищити ефективність управління грошовими коштами, зменшити ризик фінансових порушень і забезпечити покращення фінансових результатів діяльності підприємства.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі було обґрунтовано основні напрями підвищення ефективності обліку готівкових операцій та вдосконалення системи внутрішнього контролю касових операцій на підприємстві. Встановлено, що важливу роль у забезпеченні належної організації касових операцій відіграє автоматизація бухгалтерського обліку, яка дозволяє підвищити оперативність обробки інформації, мінімізувати кількість помилок та забезпечити ефективний контроль за рухом грошових коштів.

У роботі визначено, що для ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат» доцільним є впровадження сучасного програмного забезпечення для ведення касових операцій, використання електронного документообігу та посилення системи внутрішнього контролю. Запропоновано здійснювати регулярні інвентаризації каси, проводити раптові перевірки, удосконалити розмежування функціональних обов'язків.

ВИСНОВКИ

Під час написання роботи було проведено аналіз наукових поглядів щодо трактування сутності грошових коштів, готівкових розрахунків і грошових потоків. За результатами дослідження встановлено, що операції з готівкою займають важливе місце у фінансовій діяльності підприємства, оскільки забезпечують здійснення поточних розрахунків та безперервність господарських процесів. Такі операції потребують чіткого документального оформлення, постійного контролю та дотримання вимог чинного законодавства. У роботі також було розглянуто нормативно-правову базу регулювання касових операцій в Україні. Визначено, що ключовим нормативним актом у цій сфері є Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України № 148.

Аналітична частина дослідження виконана на основі діяльності ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат». Проведений аналіз фінансово-економічних показників підприємства за 2023–2025 роки засвідчив збільшення обсягів доходу та вартості активів, однак у 2025 році підприємство отримало збиток, що вказує на необхідність удосконалення управління фінансовими ресурсами та посилення контролю за рухом грошових коштів. У ході дослідження встановлено, що касові операції на підприємстві оформлюються відповідно до законодавчих вимог, а облік готівки ведеться із застосуванням необхідної первинної документації та контролю за касовою дисципліною.

За результатами проведеного дослідження було обґрунтовано напрями підвищення ефективності організації бухгалтерського обліку готівкових операцій і вдосконалення системи контролю за касовою дисципліною. Серед основних заходів запропоновано впровадження сучасних засобів автоматизації обліку, посилення внутрішнього контролю за касовими операціями, розширення використання безготівкових форм розрахунків, удосконалення планування руху грошових коштів та підвищення професійного рівня працівників бухгалтерської служби.

Крім того, у третьому розділі роботи було обґрунтовано перспективи автоматизації бухгалтерського обліку готівкових операцій та напрями вдосконалення системи внутрішнього контролю касових операцій на підприємстві. Визначено, що впровадження сучасного програмного забезпечення, електронного документообігу та посилення внутрішнього контролю сприятиме підвищенню оперативності обліку, зменшенню кількості помилок і покращенню управління грошовими потоками підприємства.

Проведене економічне обґрунтування запропонованих заходів підтвердило їх ефективність і доцільність для ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат». Розрахунки показали, що реалізація запропонованих рішень дозволить підприємству отримати економічний ефект за рахунок скорочення витрат часу на обробку касових документів, зменшення ризику штрафних санкцій та підвищення продуктивності праці працівників бухгалтерської служби. Отримані результати свідчать про практичну значущість запропонованих рекомендацій та можливість їх ефективного застосування у діяльності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бадан П. І. Бухгалтерський облік: теорія і практика : навч. посіб. Харків : Університетська книга, 2023. 384 с.
2. Бержанір І. А., Бержанір А. Л., Ящук Т. А. Економічна сутність зобов'язань і розрахунків підприємства. Приазовський економічний вісник. 2020. Вип. 2(19). С. 240–244.
3. Кашенко О.І. Облік і аналіз грошових коштів та розрахунків в системі управління підприємством. Автореф. дис... кандидата екон. наук: 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2012. 22 с.
4. Майстер, Л., Гладій І., Откаленко О. Організація розрахунків з постачальниками. Innovation in modern science. 2023. URL: <https://doi.org/10.30890/2709-2313.2023-20-03-004>
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.1999 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0398-99> (дата звернення: 13.05.2026).
6. Оляднічук Н.В. Удосконалення обліку та аудиту розрахунків із постачальниками та підрядниками. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2021. URL: <https://doi.org/10.32841/2413-2675/2021-47-10>
7. Писаренко Т. Облік розрахункових операцій: теоретичні та аналітичні аспекти. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. 2025. № 1(9). С. 297–305. DOI: 10.58423/2786-6742/2025-9-297-305.
8. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 13.05.2026).
9. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17> (дата звернення: 13.05.2026).

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 13.05.2026).

11. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : Закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 13.05.2026).

12. Про затвердження типових форм первинного обліку касових операцій : Наказ Міністерства статистики України від 15.02.1996 № 51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0051202-96> (дата звернення: 13.05.2026).

13. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14> (дата звернення: 13.05.2026).

14. Проскуріна Н.М., Конєва, А.В. Електронна комерція: особливості системи бухгалтерського обліку. Економіка та суспільство, (34). 2021. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-95>

15. Степаненко О. Грошові кошти в системі бухгалтерського обліку підприємства. 2021. DOI: 10.5281/zenodo.15007807.

16. Ясишена В.В. Грошові потоки підприємств швейної промисловості: облік, аналіз і аудит. Автореф. дис... кандидата екон. наук: 08.00.09 -Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). Тернопіль: ТНЕУ, 2011. 23 с.

17. Opendatabot. ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат». URL: <https://opendatabot.ua/c/03293304> (дата звернення: 13.05.2026).

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансові показники ТОВ «Чернівецький хлібокомбінат»

Фінансові показники							
	Прогноз на 2026 рік	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Дохід	342 465 520 ₪ +4.33%	328 257 000 ₪ +1.32%	323 976 000 ₪ +10.99%	291 901 000 ₪ +20.85%	241 531 000 ₪ -10.63%	270 246 000 ₪ +8.20%	249 770 000 ₪
Чистий прибуток		-4 046 000 ₪	2 643 000 ₪	2 866 000 ₪	461 000 ₪	970 000 ₪	2 586 000 ₪
Рентабельність		-1,23%	0,82%	0,98%	0,19%	0,36%	1,04%
Активи		92 332 000 ₪	75 765 000 ₪	58 790 000 ₪	77 248 000 ₪	85 921 000 ₪	117 266 000 ₪
Зобов'язання		59 089 000 ₪	37 571 000 ₪	22 736 000 ₪	43 218 000 ₪	48 311 000 ₪	81 641 000 ₪
Середня зарплата до оподаткування		18 442 ₪	13 679 ₪	13 120 ₪	11 572 ₪	10 220 ₪	—
Кількість працівників		297	441	424	432	496	—
Дохід на працівника		1 105 242 ₪	734 639 ₪	688 446 ₪	559 100 ₪	544 851 ₪	—
Фінансові показники							